

Eesti Antidopingu tegevusaruanne 2016

Eesti Antidoping

Lühiülevaade

Eesti Antidopingu (EAD) missioon on seista Eestis koostöös riigi, ühiskondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonidega puhta spordi eest, kasutades ning arendades erialaseid teadmisi ja oskusi. Asutusel on kolm tegevussuunda: dopingukontrollide tegemine, dopinguvastane koolitus- ja teavitustöö ning kohalik ja rahvusvaheline dopinguvastane koostöö.

2016. aastal saavutati testimiste arvus uus rekord. Aasta jooksul testiti kokku 453 korda (2015. aastal 375), nende seas oli nii võistlusväliseid teste (kokku 210), võistlussiseseid teste (96) kui ka sportlaste verepasse (89). Testimiste arvu kasvu tegi võimalikuks EAD rahastajate suurem toetus. Võistlussiseselt testiti Eesti spordialadest kõige enam jalgpallis, korvpallis, võrkpallis, käsipallis, kergejõustikus, tõstmises ja jõutõstmises. Võistlusväliselt testiti kõige enam kergejõustiklasi, suusatajaid, ujujaid, vehklejaid, sõudjaid ja tõstjaid.

Ebaõnnestunud testi katseid ja sellega seoses asukohaga seotud rikkumisi registreeriti kaheksal korral. Raviotstarbelise kasutamise erandit (TUE) ei antud välja ühelgi korral.

Kuigi testiti palju, oli 2016. aastal dopinguvastaseid rikkumisi vähe. Kokku tegeles EAD kaheksa positiivse dopinguprooviga, neist kuus olid seotud meldooniumiga ja ühelgi juhul ei tuvastatud dopinguvastast rikkumist. Üks positiivne proov võeti Eestis toimunud rahvusvahelistel võistlustel välismaa sportlaselt (keelatud aineks anaboolsed steroidid) ning see anti teise antidopinguagentuuri menetleda. Üks halb leid (kokaiin) jõudis EAD-ni teise agentuuri testimistegevuse tulemusena ja see lõppes võistluskeelu määramisega.

2016. aasta koolitustegevuse keskmises olid antidopingu teemalised haridusväljapanekud mitmel võistlusel ja puhta spordi nädalal (10.–17. aprill), kokku külastati 14 spordiüritust, et levitada puhta spordi sõnumeid nii sportlaste kui ka pealtvaatajate seas. 2016. aastal koolitati kokku 335 sportlast, sh 107 tippportlast ja 228 noorsportlast, samuti osales koolitustel teisi sihtrühmi, näiteks treenereid, spordiametnikke, spordiajakirjanikke ja kooliõpilasi.

2016. ja 2017. aastal pööratakse rohkem tähelepanu antidopingu valdkonna arendamisele kohalikul tasandil. Käimas on UNESCO rahastatud poliitika kujundamise projekt, mille raames on võimalik parandada koostööd riigiasutuste ja EAD vahel, täiendada Eesti dopinguvastaseid reegleid, arendada dopinguvastaseks võitluseks tehtavat koostööd sportlastega ning hinnata õiguslikke küsimusi, sh isikuandmete kaitset puudutavaid asjaolusid.

Kuna 2017. aasta teisel poolel on Eesti Euroopa Liidu Nõukogu eesistuja ning dopinguvastane võitlus on olnud Euroopa Liidu liikmesriikide seas oluline teema, eeldatakse EAD-lt eksperditeadmisi antidopingualaste seisukohtade kujundamisel Euroopa Liidus.

Sissejuhatus

2016. aasta on antidopingu valdkonnas tõstatanud mitmeid teemasid, sealhulgas seadnud iga dopinguvastase organisatsiooni ette küsimused: kas me oleme teinud kõik endast oleneva, et kaitsta ausaid sportlasi? Kas võrreldes teiste riikidega on meil olud paremad või halvemad? Kas on tehtud kõik sammud selleks, et organisatsioon oleks hästi juhitud, testimine tark ja teavitustöö põhjalik?

Sihtasutuse Eesti Antidoping 2016. aasta põhjalikuma tegevusaruandega loodetakse anda nii sisuline vaade kui ka hinnang Eestis antidopingu valdkonnas tehtavale tööle. Aruanne hõlmab WADA väljatöötatud kvaliteediküsimustiku¹ teemasid ja ülesehitust. Ühelt poolt aitab tegevusaruanne tutvustada dopinguvastase töö põhimõtteid, teisalt ka hinnata Eesti Antidopingu hetkeseisu, lähtudes ülemaailmse dopinguvastase koodeksi nõuetest.

Testimis- ja uurimistegevus

Testimistegevus on Eesti Antidopingu peamisi tugisambaid – tagab ju põhjalik testimine selle, et Eesti sportlased saavad osa võtta rahvusvahelistest suurvõistlustest. EAD-s tegutseb kümme dopingukontrolliametnikku (testijat) ja kolm assistenti, kes asuvad Tallinnas ja Tartus. Testijad on atesteeritud ja koolitatud ning kohtuvad üks-kaks korda aastas, et arutada olulisemaid tööalaseid küsimusi. Vajaduse korral saadetakse lisamaterjale elektrooniliselt. Testijad ei tööta täistööajaga, vaid tegutsevad käsunduslepingu alusel olenevalt testide tellimisest. Testimisel on testijatel kaasas EAD töötõend ja volikiri.

Testimise töövahendid tellitakse Šveitsi firmalt Berlinger, mis on üks kvaliteetsemaid ja suuremaid testivahendite tootjaid. Kõiki proove jälgitakse kogu transportimistsükli vältel alates proovivõtukohest kuni laborini, proovidega käib kaasas saateleht.

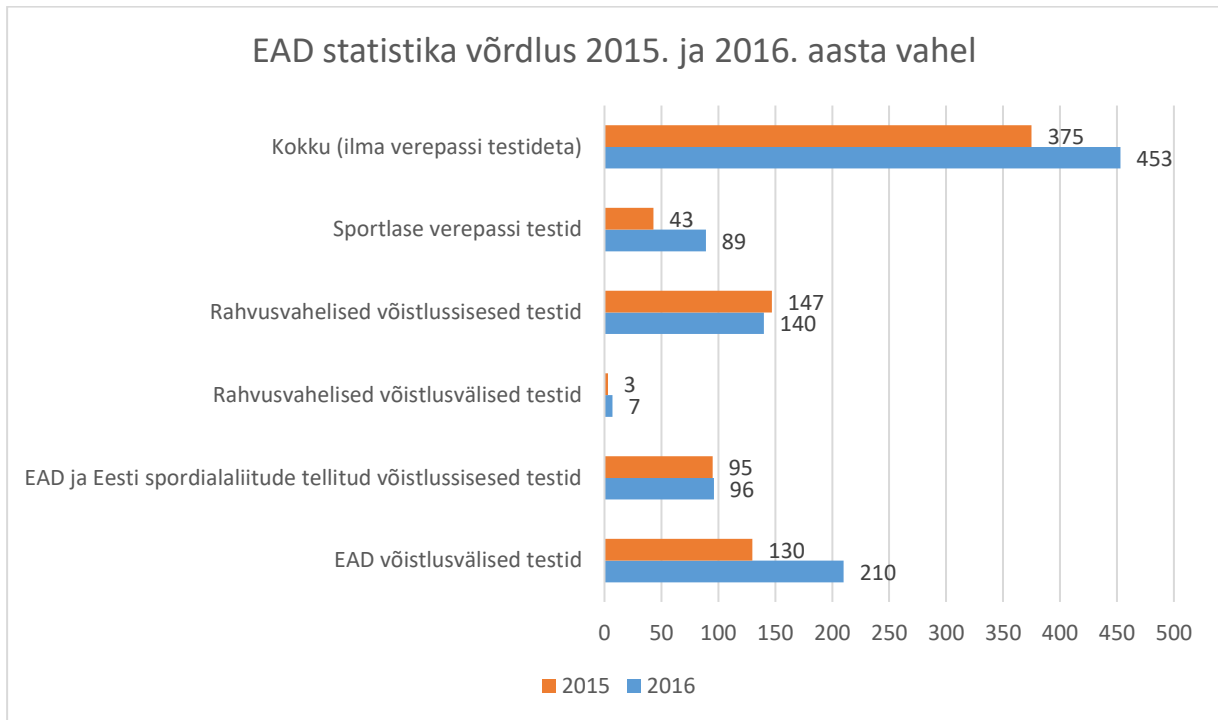
Kõiki dopinguproove tuleb analüüsida WADA akrediteeritud laborites. EAD kasutab peamiselt WADA akrediteeritud laborit IDAS, mis asub Saksamaal Dresdeni lähedal. EAD kasutab ka andmebaasi ADAMS, et säilitada dopingukontrollivormide infot, jagada testijatele testimiseks vajalikku teavet, hallata testitulemusi ja karistusi ning jälgida sportlaste asukohainfot.

Testide arv

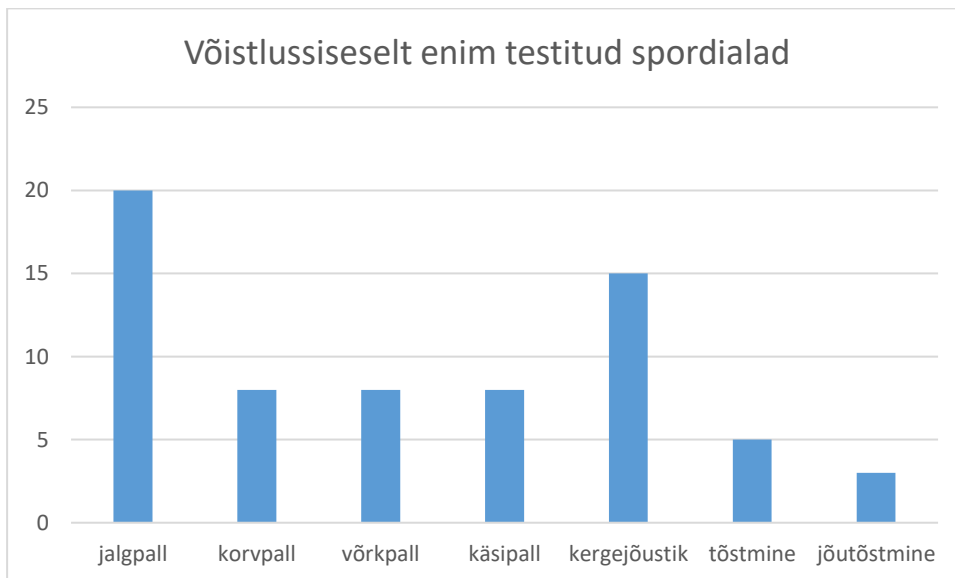
EAD tegi 2016. aastal 453 testi (2015. aastal oli neid 375), selle hulgas ei arvestata proove, mida võetakse sportlase bioloogilise passi analüüsi tarvis. Allpool on esitatud 2015. ja 2016. aasta testide arvu võrdlus. Kasv on tulenenud peamiselt võistlusväliste testide ja verepassi testide arvu suurenemisest.

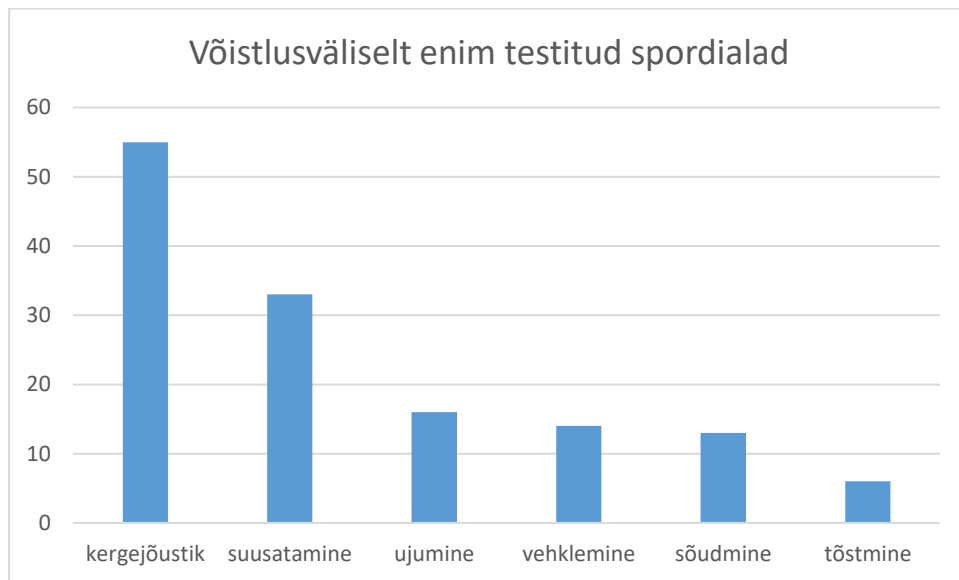
¹ WADA töötas 2017. aasta alguses välja küsimustiku (ingl compliance questionnaire), et hinnata dopinguvastaste organisatsioonide vastavust koodeksi nõuetele, täpsemalt vt <https://www.wada-ama.org/en/what-we-do/the-code/compliance-monitoring-program>.

Eesti Antidoping teeb nii võistlussiseseid kui ka -väliseid teste. Allpool on väike ülevaade enim testitud spordialadest kummaski testiliigis.

Taustteabeks võib öelda, et ka rahvusvahelisel tasandil on jalgpall kõige enam testitud spordiala. Sellele järgnevad kergejõustik, jalgrattasport ja ujumine. Kuigi Eestis testitavad spordialad on enam-vähem samad, on testimismahud proportsionaalselt märgatavalt erinevad ning endiselt on vajadus suurema võistlussise testimise järele.

EAD testiplaan

Testimisel lähtutakse hästi kavandatud testiplaanist. EAD on hinnanud eri spordialade dopingutarvitamise riske ning selle põhjal välja töötanud testiplaani, et testida sportlast õigel hetkel, võttes arvesse tema spordiala spetsiifikat, karjääri, edasisi plaane jm. Peale selle on testimisel vaja jälgida WADA tehnilist dokumenti TDSSA (*Technical Document for Sport Specific Analysis*), mis kirjutab ette miinimummäärad EPO ja kasvuhormooni analüüsiks eri spordialadel.

EAD teeb vereteste, et koguda teavet sportlase bioloogilise passi jaoks. Enamasti tehakse seejuures ka uriiniproov. Bioloogiliste passide näitused aitab analüüsida rahvusvaheline organisatsioon NAPMU (*Nordic Athlete Passports Management Unit*).

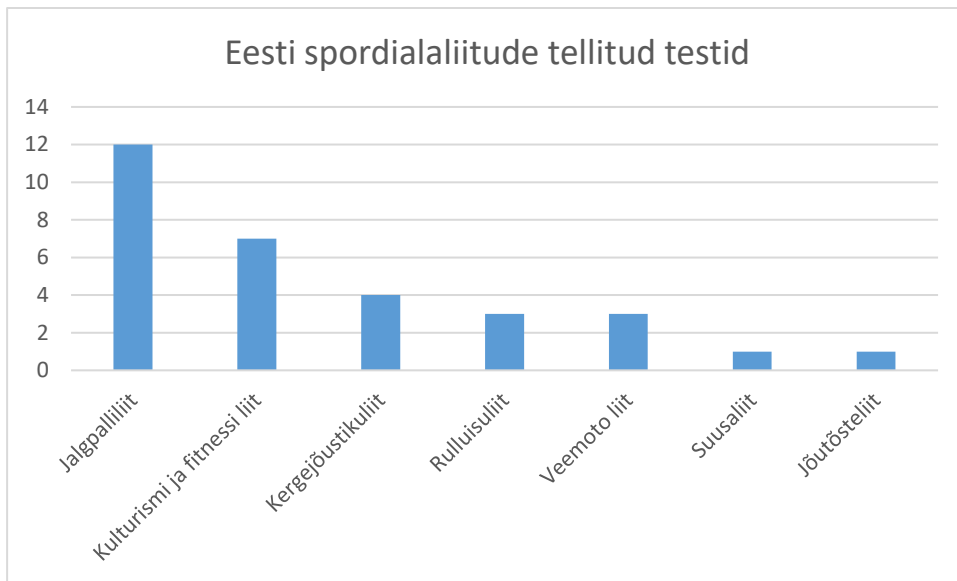
Eesti Antidoping haldab registreeritud testibaasi (ingl *Registered Testing Pool, RTP*), kuhu kuuluvad Eesti tipp sportlased, kellel on kohustus anda oma asukohast teada andmebaasi ADAMS kaudu. Nimekirja vaadatakse üle pidevalt, vähemalt kord kvartalis. Sportlase lisamisel testibaasi, samuti sealt eemaldamisel saadetakse talle sellesisuline teatis. 2016. aastal kuulus RTPsse ligikaudu 150 sportlast. 2017. aastal on kavas RTP moodustamise põhimõtted üle vaadata, et vastata täpsemalt WADA testimisnõuetele.

EAD hakkas 2015. aastal teatud proove säilitama pikemat aega. Proove võib WADA 2015. aasta koodeksi järgi alles hoida kuni kümme aastat.

Peale EAD testijate tegid EAD testimisprogrammi raames teste rahvusvahelised testimisteenuse pakkujad nagu IDTM (Rootsi ettevõtte *International Doping Tests & Management*) ja PWC (*Professional Worldwide Controls*), et EAD saaks teha teste sportlastega, kes treenivad väljaspool Eestit.

Spordialaliitude tellitavad testid

Testide tellimisel kehtib Eestis põhimõte, et EAD teeb võistlusväliseid teste ja alaliidud tellivad võistlussiseseid. Testide arv on järjepidevalt kasvanud, ometi tuleb rõhutada, et Eesti spordialaliidud võiksid testide tellimist oluliselt suurendada. Allpool on nimetatud suuremad testide tellijad kohalikel võistlustel (v.a jõutõsteliit, mis tellis ühe võistlusvälise testi).

Dopingujuhtumite ülevaade

Dopingujuhtumeid menetletakse WADA nõuete ja juhendmaterjali kohaselt. Juhtumeid menetletakse mõistliku aja jooksul, põhjendatud detailne otsus avaldatakse hiljemalt üks kuu pärast kuulamist. Asjaosalisi teavitatakse võimalusest edasi kaevata. Info sisestatakse andmebaasi ADAMS koos ingliskeelse lühikokkuvõttega. Juhtumi avaldamisel avalikustatakse EAD kodulehel sportlase / karistatud isiku nimi, rikkumine, spordiala, karistus ja asjaomased ained. Teavet hoitakse kodulehel seni, kuni karistus kehtib. EAD ei avalikusta juhtumeid, mis ei lõpe karistuse määramisega või millega on seotud alaealine või harrastustasemel võistlev sportlane (viimasel juhul võib esineda erandeid).

EAD ei ole teadlikult jälginud, et karistatud sportlane võistluskeelu ajal ei võistleks. Küll aga oli 2016. aastal kaks juhtumit, kus leiti, et võistluskeeldu proovitakse rikkuda. Ühel juhul juhtis sellele tähelepanu spordialaliit, teisel juhul avastas rikkumise ajakirjanik.

Kuigi 2016. aasta testimistegevus oli intensiivne, oli sel aastal vähe dopinguvastaseid rikkumisi. Kokku tegeles Eesti Antidoping kaheksa positiivse dopinguprooviga, neist kuus olid seotud meldooniumiga ja ühelgi juhul kuest ei tuvastatud dopinguvastast rikkumist. Üks positiivne proov avastati Eestis toimunud rahvusvahelistel võistlustel välismaa sportlaselt (keelatud aineks anaboolsed steroidid) ning see anti teise antidopinguentuuri menetleda.

Üks halb leid (kokaiin) jõudis EAD-ni teise agentuuri testimistegevuse tulemusena ja see lõppes võistluskeelu määramisega. 2016. aastal pole olnud mitteanalüütilisi juhtumeid, mis oleks päädinud karistusega.

Asukohaga seotud rikkumisi, kus sportlased eksisid oma asukohainfo edastamisel (ingl *filing failure*) või ei olnud testimiseks kättesaadav (*missed test*), said kirja kaheksa sportlast (ühel teistkordne, ülejäänud sportlastel esmased rikkumised).

Raviotstarbelise erandi lubade väljastamine

Vahel on sportlasel vaja tervislikel põhjustel manustada keelatud ainet või kasutada keelatud võtet. Sel juhul tuleb hankida raviotstarbelise kasutamise erand ehk TUE (ingl *therapeutic use exemption*). EAD on välja töötanud korra, kuidas ja millistel juhtudel (nt millistel spordialadel, mis vanuses jm) eriluba taotleda. 2016. aastal ei väljastatud ühtegi luba.

Andmekaitse

Antidopingu valdkonnas on olulisel kohal eraelu puutumatus ja isikuandmete kaitse, mille kohta on välja antud rahvusvaheline standard. Eesti Antidoping menetleb isikuandmeid, sh delikaatseid isikuandmeid, ning sellele teemale pööratakse suurt tähelepanu, eriti seoses sellega, et 2018. aastal hakkab Euroopa Liidus kehtima uus andmekaitsedirektiiv ja ka küberohud on antidopingu valdkonnas järjest süvenev probleem.

Seni on Eesti Antidoping kasutusele võtnud järgmised meetmed: dopingukontrollivormil ja TUE taotlusel küsitakse sportlase nõusolekut andmete menetlemise kohta, sportlasi teavitatakse andmebaasi ADAMS kasutustingimustest. Tulemuste haldamisel tehakse pingutusi sportlaste konfidentsiaalsuse tagamiseks. Töötajatel (sh testijatel ja dopingukontrolli saatjatel) on lepingutes konfidentsiaalsusnõue ning dopingujuhtumitest teavitatakse vaid isikuid, kellel on selleks otsene tarvidus.

Puudulik on teabevahetus teiste riiklike institutsioonidega, et tõkestada dopingainete levikut, kuid selle parandamiseks astutakse samme 2017. aastal UNESCO rahastatava projekti raames.

Haridustöö

Eesti Antidoping pakub koolitust nii sportlastele kui ka nende abipersonalile. Välja on töötatud täpsem koolitusplaan, milles on määratletud koolituspõhimõtted, koolituste sisu ja lähiaastate areng. Hinnangut koolitustegevuse kohta küsitakse asjaosalistelt.

Teavet jagatakse mitmesugustel antidopingu teemadel, alates keelatud ainete nimekirjast ja lõpetades dopingut tarvitamise sotsiaalsete tagajärgedega. Teavet jagatakse peamiselt koolitustel silmast silma kohtudes, aga ka kodulehe ja sotsiaalmeedia kaudu. Kodulehel ei ole

eraldi hariduse osa, aga teave on esitatud sihtrühmade kaupa, et hõlbustada selle kättesaadavust.

Koolitused toetavad väärtuspõhist haridust. Sihtrühmadeks on noorsportlased, kooliõpilased, tippспортlased, lapsevanemad, harrastussportlased, spordiametnikud, treenerid, meedia, alaliidud.

Koolitustegevuses tehakse mõningast koostööd rahvusvaheliste alaliitudega, näiteks suurematel rahvusvahelistel võistlustel.

Projekt prePLAY ja puhta spordi nädal

Projekt prePLAY kestis aastail 2015–2016 ning oli suunatud antidopingu valdkonna ennetustööle omaealiste õppe kaudu. Projekti raames kaasati 20 puhta spordi saadikut (*anti-doping ambassadors*), et teha dopinguvastast ennetus- ja teavitustööd peamiselt võistlustel ja koolides. 2016. aastal toimus projekti raames 25 haridus- ja teavitustegevust.

10. aprillil 2016 tähistati EAD eestvõttel Eestis esmakordselt puhta spordi päeva. Selle juhatasid sisse haridustegevused 10. aprillile eelnenud nädalal ja lõppakord oli 16. aprillil sulgpalli GP-sarjal Tartus, kui puhta spordi saadikud tutvustasid spordipublikule ausa mängu põhimõtteid. Puhta spordi nädalal jõuti spordihuvilisteni mitme kanali kaudu: toimus sotsiaalmeediakampania, anti külalistunde koolides, jagati kleebiseid spordipoodides ning -klubides, spordivõistlustel olid publiku jaoks avatud EAD teabelauad. Puhta spordi nädalat tähistati Tallinnas, Tartus ja Pärnus, 20st puhta spordi saadikust oli nädala jooksul rakendatud 15, jagati üle 2000 kleebise „Spordin puhtalt” ning spordivõistlustel oli otsekontakt vähemalt 300 spordihuvilisega.

Koolitavate arv

Koolitustegevuses on põhitähelepanu ennetusel, mis keskendub osalejate väärtustele ja hoiakutele. Kuigi näost näkku toimunud koolitustel osalejate arv kahanes 2015. aastaga võrreldes mõnevõrra, tuleb arvestada, et 2016. aastal korraldatud teabelauad võimaldasid samuti võistlustel individuaalset suhtlust nii eri vanuses sportlaste, lapsevanemate kui ka treeneritega.

	2016	2015
Sportlased kokku	335	425
- tipp sportlased	107	165
- noorsportlased	228	260
Treenerid ja tugipersonal (sh arstid)	251	156
Kooliõpilased	600	714
Teised sihtrühmad (spordiametnikud, -ajakirjanikud jt)	355	300
Kokku	1541	1595

Teabelauad

Eesti Antidopingu haridusplaani kuuluvad haridusväljapanekud (teabelauad ja infotelgid). 2016. aastal oli 14 väljapanekut. 2016. aasta koolitustegevuse keskmes olid antidopingu teemalised haridusväljapanekud võistlustel ja puhta spordi nädalal (10.–17. aprill), et maksimaalselt rakendada prePLAY projekti raames kaasatud puhta spordi saadikuid. Haridusväljapanekud toimusid 2016. aastal järgmistes kohtades ja järgmistel võistlustel:

- 1) Eesti talvised meistrivõistlused kergejõustikus;
- 2) Tallinna teletorni trepijooks;
- 3) elamusspordikeskus Spot of Tallinn;
- 4) meeste võrkpalli poolfinaal;
- 5) Tartu Sportlandi kauplus;
- 6) Eesti-Läti naisteliiga korvpallimängud;
- 7) rahvusvaheline ujumisvõistlus „Tartu kevad“
- 8) sulgpalli GP Tartus;
- 9) Eesti karikavõistlused kulturismis ja fitnessis;
- 10) SEB Maijooks;
- 11) laskmise juunioride EM;
- 12) „TV 10 olümpiastarti“ spordimess;
- 13) WUC rannavõrkpalli MM;
- 14) SEB Tallinna maraton.

Teavitustegevus

Antidopingu valdkonnas eristatakse koolitus- ja teavitustegevust. Teavitus on ühesuunaline info jagamine, et sihtgrupid oleksid teemast teadlikud ja faktiliste teadmistega kursis.

Endiselt on oluline teavituskanal EAD koduleht, mida on 2016. aasta jooksul järjepidevalt täiendatud. Allpool on nimetatud kümme statistiliselt kõige külastatumat alamlehte 2016. aasta jooksul.

Lehe link	Külastuste arv
Esileht	16 504
/regulatsioonid/keelatud-ainete-nimekiri	4622
/uus-keelatud-ainete-nimekiri	3755
/regulatsioonid/keelatud-ainete-nimekiri/keelatud-ainete-nimekiri-2016-2	2526
/sportlasele/keelatud-ained-ja-votted	1998
/keelatud-ainete-nimekiri-2016	1820
/testimine/karistust-kandvad-sportlased	1434
/regulatsioonid/keelatud-ainete-nimekiri/keelatud-ainete-nimekiri-2017	1376
/kontakt	1266
/meist/tootajad-ja-komisjonid	1182
Kokku	63 773

Kevadel avati Eesti Antidopingu kodulehekülje venekeelne versioon, mida on 2016. aasta jooksul külastati ligikaudu 1500 korda.

Spordialaliitudele, sh peasekretäridele ja presidentidele, on saadetud infokirju olulisemate uudistega (nt keelatud ainete nimekirja muudatustest, ravimite andmebaasi täiendamisest jne). Lisaks on tehtud nii otse- kui ka masspostitusi seoses üleskutsetega tellida alaliitudesse koolitusi ja testimisi. Teavituskanalitena on kasutatud Eesti Olümpiakomitee (EOK) infotundi ja infokirja.

Spordinpuhtalt.ee

Koduleht www.spordinpuhtalt.ee on suunatud harrastussportlastele, et harida neid nii dopinguvastase võitluse kui ka laiemalt tervise ja toitumise teemal. E-õppe programm valmis UNESCO dopinguvastase võitluse fondi ja Eesti Kultuurkapitali toel.

Ravimite andmebaas

Ravimite andmebaas lihtsustab teabe otsimist, et kontrollida Eesti raviametis registreeritud ravimite sisalduvate toimeainete kuuluvust WADA keelatud ainete nimekirja. Andmebaasist leiab ainult ravimid, millel on Eestis müügiluba, seal ei ole teavet toidulisandite ega taimsete preparaatide kohta. Ravimite andmebaasi populaarsus kasvab ja see on saanud head tagasisidet. Andmebaasi uuendatakse igas kvartalis.

Koostöö riiklikul tasandil

EAD riikliku tasandi kõige tihedamad koostööpartnerid on kultuuriministerium, kelle haldusalasse antidoping valdkond kuulub, Eesti Olümpiakomitee ja Eesti spordialaliidud.

Koostöö kultuuriministeriumiga

2016. aasta sügisel vaatas kultuuriministerium üle tingimused tegevustoetuste eraldamiseks spordialaliitudele ning tegevustoetuse summa määramisel arvestatakse ka koostööd Eesti Antidopinguga.

Spordialaliidu tegevust hinnatakse antidopingu valdkonnas rahuldavaks, kui ta on aasta jooksul tellinud teste (omal algatusel, mitte nt rahvusvahelise alaliidu nõudmisel), korraldanud oma sihtrühmale koolitusi (sh haridusväljapaneku mõnel oma alaliidu korraldataval võistlusel) ning hoidnud oma teavituskanalid ajakohasena (nt lisanud oma kodulehele uue keelatud ainete nimekirja).

Koostööd hinnatakse mitterahuldavaks, kui alaliit ei ole vaatamata Eesti Antidopingu korduvatele testimis- ja koolitustepanekutele reageerinud ning kui ei reageerita juhtumitele, mil alaliidu sportlane on tõenäoliselt rikkunud dopinguvastaseid reegleid (nt sportlase A-proov on olnud positiivne) või testimiselt puudunud.

Koostöö Eesti Olümpiakomiteega

Teatavasti valiti 2016. aastal Eesti Olümpiakomiteele (EOK) uus president Urmas Sõõrumaa ning tema eestvõttel moodustati komisjonid eri spordivaldkondade kureerimiseks. Antidopingu valdkond kuulus komisjoni tööteemade hulka koos teaduse ja meditsiiniga. Toimus paar mitteformaalset arutelu, kus Eesti Antidopingu esindajatega konsulteeriti.

Lisaks on koostööd tehtud teavitustegevuses, kasutades puhta spordi sõnumite levitamiseks EOK infokanaleid. Aeg-ajalt on pressiteadete koostamisel konsulteeritud EOK personaliga, et tagada meediasõnumite ühtsus ja teabe parem liikumine.

Koostöö spordialaliitudega

Spordialaliitudega tehakse koostööd testimisel, koolitus- ja teavitustegevuses. Pikaajalisema planeerimise huvides sõlmiti mõne spordialaliiduga kirjalikud lepingud, et perspektiiviga määratleda testimis-, haridus- ja teavitustegevus. Mõnel puhul seati koostööplaani

2016. aasta oli olümpia-aasta ja Eesti Antidopingu testija aitas kaasa nii Rio olümpiamängudel kui ka paraolümpiamängudel.

Rahvusvahelises plaanis ei tohi alahinnata sündmusi, mis mõjutasid antidopingu valdkonda laiemalt: McLareni raport, nn meldooniumiskandaal, juhtivate riiklike dopinguvastaste organisatsioonide pöördumised antidopingu valdkonna reformimiseks jm. Eesti Antidoping on hoidnud asjade käigul silma peal ja vajaduse korral neid kommenteerinud. Enamik seisukohti on läbi arutatud sihtasutuse nõukoguga, vajaduse korral on avaldatud rahvusvaheliste sündmuste kohta oma meediakommentaare ja pressiteateid.

Eelarve

2016. aastal suurenes märgatavalt peamiste rahastajate (EOK ja kultuuriministeerium) toetus Eesti Antidopingu tegevusele. See on võimaldanud suurendada testide arvu, teha lisaanalüüse verepasside jaoks ja tasustada õiglasemalt testijate tööd.

Järgmine tabel annab ülevaate peamistest kuluartiklitest 2016. aastal (järgides rahvusvahelise organisatsiooni INADO rahastusteemalise uuringu struktuuri).

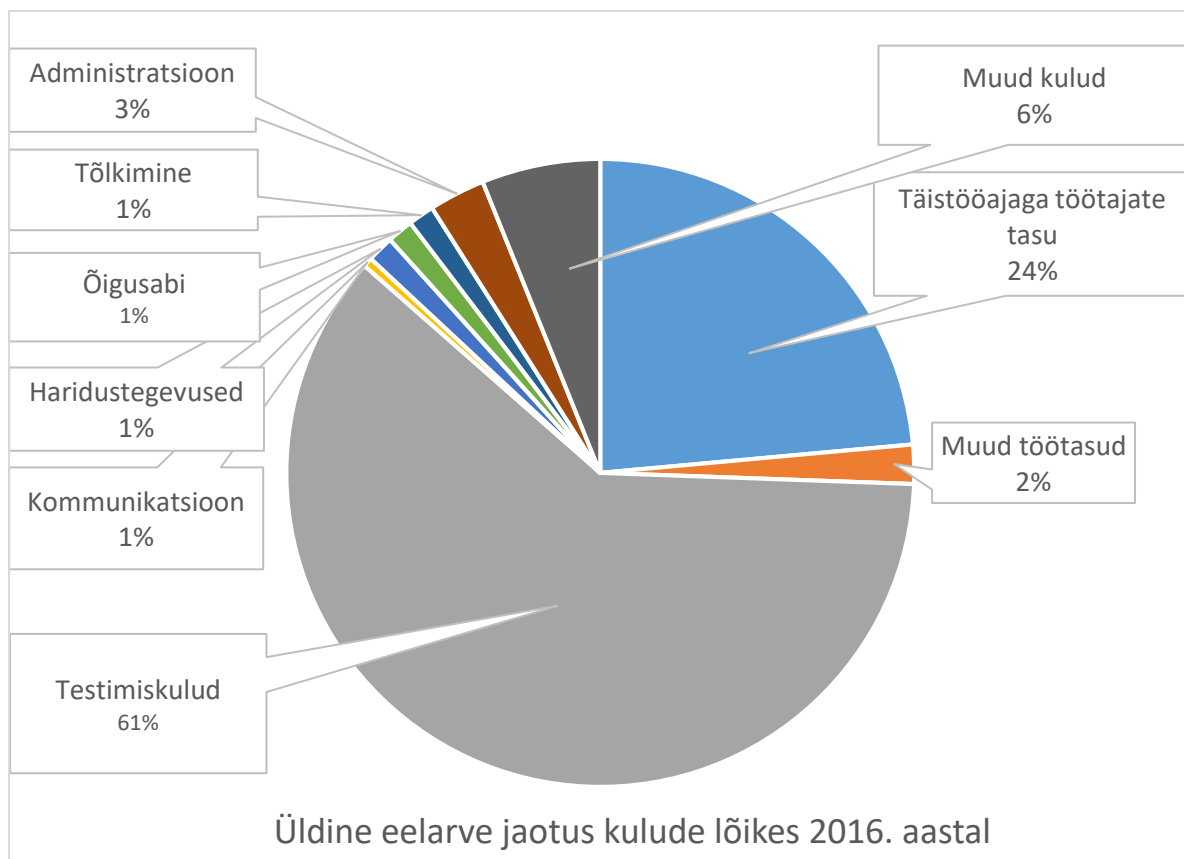
Aastaeelarve	270 000
Täistööajaga töötajate tasu (2 in)	63 600
Muud töötasud	5 430
Testimisega seotud tegevus	164 447
- Testijate töötasud	65 170
- Proovide kogumine (testijate transport, muu korraldus)	3 866
- Laborianalüüs	64 250
- ABP-ekspertiisi kulud	1 136
- Testimine välismaal (sisseostetav teenus)	12 875
- Proovide transport	17 150
Kommunikatsioon	1 292
Haridustegevus	3 700
Õigusabi	3 600
Tõlkimine	3 615
Administratsioon	7 811
Muud kulud (välislahetused, koolitus- ja vastuvõtukulud)	16 505

Eelpool toodud tabelist puuduvad kategooriad, mida WADA või INADO rahastuse valdkonnas küsivad, kuid millele Eesti Antidoping ei ole 2016. aastal raha kulutanud: TUEde väljastamine, tulemuste haldamise kulud, teadusuuringud, jälitustegevus jm. Küll aga tasub tähele panna, et väikese riikliku dopinguvastase organisatsioonina on tõlkekulud suhteliselt suured.

Kuludest moodustavad kõige suurema osa testimiskulud ja töjõukulud, nii täistöökohaga töötajatele (juhatuse liige ehk tegevjuht ja testijuht) kui ka osalise koormusega töötajatele (sh käsunduslepingu alusel töötavad testijad, haridustegevuse projektijuhid, muud ühekordsed käsunduslepingud). Kõikidelt töjõukuludelt ja ka vastuvõtukuludelt on tasutud kõik riiklikud maksud. Organisatsioonil on tunnustatud raamatupidamisteenuse osutaja ning audiitor.

Eesti Antidoping on teinud samme, et testimiskulusid kokku hoida. Nii on kasutatav Saksamaa labor üks soodsamate hindadega laboreid, WADA-lt on taotletud õigust teha teatud spordialadel vähem vereteste.

Järgmisel graafikul on esitatud 2016. aasta peamised kululiigid protsentuaalselt.

Projektidest saadav sihtotstarbeline toetus

Nagu spordivaldkonnas tavaks, taotleb ka Eesti Antidoping projektipõhiseid toetusi eri rahastajatelt. 2016. aastal laekus EAD eelarvesse 24062 euro väärtuses projektitoetusi. Allpool on ülevaade rahastajatest, summadest ja projektitoetuse kasutamise otstarbest.

Rahastaja	Summa	Selgitus
ERASMUS+ programm	4 276	Osaline toetus Euroopa Liidu rahastatava rahvusvahelise projekti prePLAY raames, et koolitada puhta spordi saadikuid ja rakendada neid Eesti Antidopingu haridustegevuses.
UNESCO dopinguvastu võitlemise programm	15 236	Poliitika kujundamise projekt; raha laekus 2016. aasta teises pooles, kulutusi projekti raames sel aastal ei tehtud.
Kultuurkapital	1 000	Osalemine WADA sümposiumil ja INADO töötoas 2016. aasta kevadel (kolm inimest).
Kultuurkapital	400	Osalemine Euroopa Nõukogu töörühma koosolekul Strasbourgis (üks inimene).
Kultuurkapital	750	Dopingukontrollivormide uuendamine.
Kultuurkapital	1 500	Võistlussisene dopingukontroll Eesti meistrivõistlustel.
Kultuurkapital	500	Osalemine bioloogilise passi seminaril Suurbritannias Newmarketis (kaks inimest).
Kultuurkapital	400	Osalemine Seibersdorfi labori seminaril (üks inimene, osa toetusest tagastati).

2017. aastal on kavas panustada rahaliselt Eesti Antidopingu sünnipäevasündmusesse (sihtasutus tähistab oma kümnendat tegevusaastat ning see on hea võimalus tutvustada avalikkusele dopinguvastase võitluse teemasid), haridustegevusse ning ulatuslikumasse taustategevusse, et testimine oleks sihipärane ja mõistlik.

2017. aasta plaanid

2017. aasta toob Eesti Antidopingu tegevusvaldkonda uusi eesmärke:

- UNESCO projekt seab sihiks antidopingu valdkonna arendamise, sealhulgas on kavas reguleerida paremini koostööd Eesti Antidopingu ja riigiasutuste (maksu- ja tolliamet, politsei- ja piirivalveamet, prokuratuur, raviamet jne) vahel, samuti teha tõhusamat koostööd EOK sportlaskomisjoniga;
- registreeritud testibaasi (RTP) ümberkorraldamine, et vastata WADA testimisnõuetele;
- kavas on jätkata koostööd spordialaliitudega, et käsitleda süsteemsemalt testimis-, koolitus- ja teavitustegevust;
- 2017 on Eesti Antidopingu 10. sünnipäeva aasta, mille raames on soov levida laiemalt puhta spordi sõnumeid, sealhulgas tähistada 3.–10. aprillini puhta spordi nädalat, kutsuda

Eestisse rahvusvaheliselt tunnustatud antidopingueksperte, pidada meeles olulisi koostööpartnereid;

- kuna 2017. aasta teisel poolel on Eesti Euroopa Liidu Nõukogu eesistuja ning dopinguvastane võitlus on olnud Euroopa Liidu liikmesriikide seas oluline teema, ei jäta eesistuja roll Eesti Antidopingutki puudutamata. EADit eeldatakse eksperditeadmisi antidopingualaste seisukohtade kujundamisel Euroopa Liidus.

Lõpetuseks

Üldjoontes võib hinnata EAD tegevust edukaks ning WADA nõuetele vastavaks. Arenguruumi on testimistegevuse targemas kavandamises, riiklike institutsioonidega teabevahetuse tõhustamises ning uurimis- ja jälitustegevuses.

2016. aastat võib lugeda kordaläinuks nii testide arvu kui ka mahukama koolitustegevuse poolest. Seda võimaldas rahastajate toetuse kasv, mis näitab usaldust ja head koostööd ning loob soodsa pinnase selleks, et ka edaspidi Eestis puhtaid sportlasi kaitsta.